

L'endemà: ni oblit ni perdó

written by Xavier Martínez Gil | 4 d'octubre de 2022

Quan va passar el 1r d'octubre de 2017 i es va comprovar que el Govern dels "18 mesos i marxem"; el de les estructures d'estat; el de "no us ho podem explicar però ho tenim tot lligat"; el mateix Govern que va elaborar els Decrets de transició; no va culminar la declaració d'independència, molts no van entendre res. Encara hi ha, de fet, molts que segueixen sense entendre res del que va passar.

Se'ns va dir solemnement que el referèndum seria vinculant. El mateix MHP Puigdemont així ho va afirmar amb unes declaracions fetes *ad hoc* des del Palau de la Generalitat. Va dir que aplicaria el resultat del referèndum "sense dilacions ni excuses". De fet, és el mateix que preveia la Llei del referèndum aprovada pel Parlament de Catalunya. Dies abans, en un acte conjunt de tot Junts pel Sí i del Govern al Teatre Nacional, on vaig assistir, se'ns va dir per activa i per passiva que votariem "com sempre". Se'ns va fer creure que ho tenien tot a punt per a l'endemà (per cert, també vaig participar en la pel·lícula d'Isona Passola titulada precisament *L'endemà*, on parlàvem de com seria aquest somniat dia). El Govern, entretant, treballava febrilment per construir a correu i a l'ombra les estructures d'estat d'acord amb els plànols que prèviament havien dissenyat les eminències grises del nostre país. L'objectiu era que, sense moure'ns del sofà, el mateix dia 2 d'octubre tot continués igual però ja dins d'un nou Estat d'Europa. "18 meses i nos vamos" va dir Rufian des de Madrid. Però res d'això no va passar. Però no va ser per culpa de la nostra ingenuïtat, ni per culpa dels piolins enviats per la metròpoli a repartir estopa a les portes dels col·legis. La culpa, l'hem de trobar a casa nostra.

El 1r d'octubre de 2017 va passar quelcom que no estava previst ni pel Govern d'aquí ni pel Govern d'allà. Va haver-hi

urnes a temps per incredulitat del CNI, va haver-hi paperetes malgrat els esforços de la Guàrdia Civil ("donde estan las papeletas? las papeletas dónde estan?") cantava la gent a la porta de cada escorcoll que feien els de la benemèrita. Les escoles van obrir, per desesperació del jutge, el sistema informàtic i el cens únic va funcionar davant l'estupor dels *hackers* de l'Estat i, sobretot, els votants van votar en massa malgrat la pluja de porres amb què van intimidar la població. L'Estat va perdre *de facto* el control del territori a Catalunya. Aquest escenari no estava previst per ningú. Rajoy tenia clar que "no se va a celebrar ningún referéndum", va dir. Però el nostre Govern tampoc no s'esperava l'escenari que es va trobar el dia 2 d'octubre. Vam votar més de 2.400.000 persones i vam guanyar pel 90% de vots favorables a la independència. El Govern donava per fet que, malgrat tots els intents de fer el referèndum, aquest no es podria materialitzar de cap de les maneres. Les preteses "estructures d'estat" no existien més enllà del món de les idees. Però òbviament no ho podien dir i havien de continuar endavant, com James Dean en el joc de la gallina a *Rebel sense causa* on l'aposta consistia a veure qui saltava últim del cotxe abans no caigués pel precipici. No us faré espòiler de com va acabar.

La realitat és que el dia 3 d'octubre la gent va sortir al carrer en massa en una jornada de vaga general reivindicativa. La pressió sobre el Govern i, especialment sobre el 130è president de la Generalitat anaven en augment. Malgrat la previsió de l'article 4.4 de la llei del referèndum que en el termini de dos dies s'havia de convocar un plenari al Parlament per tal d'iniciar el procés constituent, es va incomplir aquest propi mandat. Finalment, el dia 10 d'octubre el MHP Puigdemont va declarar amb *coitus interruptus* la independència. Tant se val, el Senat espanyol va acordar quasi simultàniament aplicar el 155. El Govern en ple va ser destituït (i posteriorment empresonat) mentre el *sottogoverno* va romandre en la seva majoria obedient als

dictats de Madrid.

En resum, amb el govern de Puigdemont i Junqueras vam arribar fins a les portes de la independència cosa que els hem d'agrair eternament. Vam arribar més lluny del que havíem arribat mai perquè ningú no ens va dir que fos impossible. Però són també els polítics que, un cop arribats a la porta de la independència, no van saber traspassar el llindar. La realitat és que, malgrat els preparatius dels divuit mesos, no tenien res preparat per l'endemà en l'escenari de victòria del referèndum. L'únic escenari que tenien previst era no aplicar un referèndum que no s'havia de fer per culpa de l'Estat espanyol. Va ser el dia que la gent (no els partits) vam conquerir els carrers: els carrers seran sempre nostres!